

Oponentský posudek na bakalářskou práci

Název práce: Přechodový rituál obláčka a časné sliby u řeholní komunity bosých karmelitek a Kongregace Milosrdných sester sv. Karla Boromejského

Autorka práce: Anežka Moravcová

Vedoucí práce: Doc. PhDr. Petr Janeček, PhD.

Práce se zaměřuje na obřad obláčka a časné sliby u řeholního řádu bosých karmelitek a také u Kongregace Milosrdných sester sv. Karla Boromejského. Anežka Moravcová si jako výzkumnou otázku stanovila, zda je daný obřad možné považovat za přechodový rituál a jakou funkci má pro toto společenství. V textu pracuje s koncepty liminality a *communitas* Victora Turnera a ptá se, jak výrazně je liminalita v obřadu patrná a do jaké míry lze vybraná řeholní společenství považovat za *communitas*.

Autorka v první části práce podrobně představuje klíčové koncepty, s nimiž bude pracovat. Prokazuje přitom celkem dobrou orientaci v sociálně-vědní literatuře věnované náboženství a rituálu. Snad jen při představení klíčového pojmu rituál (s. 6) bych očekávala odkazy na původní práce spíše než na kompilaci Šima (2017). U konceptu přechodového rituálu se však A. Moravcová již podrobně věnuje konceptům A. van Gennepa a V. Turnera, s nimiž potom v dalších částech textu hezky pracuje. Zároveň oceňuji, že se věnuje dané životní situaci z perspektivy samotných zúčastněných, řeholního společenství, i původních rodin či společenství, z nichž řádové sestry pocházejí. Poslední část práce je věnována analýze jednotlivých symbolů, jako je hábit či přijetí nového jména, a zejména se věnuje současnému porozumění daným symbolům, koncept liminality a otázku *communitas* u řeholních společenství.

Práce je napsána hezkým, čtivým, kultivovaným jazykem, autorka jasně vede argumentační linii a správně pracuje s odkazy na literaturu. Pokud bych měla něco vytknout, je to (kromě občasného zaváhání v interpunkci) možná přílišné spoléhání na česky psané kompilační práce (Soukup 1994, Šima 2017, Hendl 1999, ale i Jakoubková Budilová 2015). Ovšem vzhledem k tomu, že se jedná o bakalářskou práci, to nepovažuji za velký problém. Celkově je použitá literatura – vzhledem k obvyklé úrovni bakalářských prací – poměrně obsáhlá a kvalitní. Možná

pro příští autorčiny práce (např. diplomovou práci) bych doporučovala pracovat více s původními díly (která jsou často v angličtině).

Autorka pěkně popisuje metodologii své práce a nevyhýbá se přitom ani etickým otázkám. Svůj přístup označuje jako polo-zúčastněné pozorování, doplněné o polo-strukturované rozhovory, uvádí také využití biografické metody. Je třeba ocenit, že autorka se dokázala celkem se ctí popasovat s terénním výzkumem v komunitě, která je uzavřená ze své vlastní podstaty, navíc ještě v době pandemických omezení. Líbilo se mi, jakým věcným způsobem A. Moravcová popisuje svůj pohyb v terénu, způsoby vedení rozhovorů i následnou práci s nimi; v těchto pasážích je zřejmé, že autorka pěkně reflektuje získanou zkušenost a že pro ni tento terénní výzkum možná byl také svým způsobem přechodovým rituálem, značícím cestu do další fáze odborného rozvoje.

Práce A. Moravcové je velmi dobře odvedenou a kvalitně zpracovanou závěrečnou prací. Autorka prokazuje schopnost položit si správně výzkumnou otázku, dobře provést terénní výzkum, nastudovat kvalitní odbornou literaturu a zároveň propojit koncepty v ní obsažené s daty z vlastního výzkumu. Nároky kladné na bakalářskou práci tak splňuje naprosto bez problémů; v řadě aspektů je dokonce v mnohém převyšuje. Lze jen doufat, že autorka bude pokračovat v dalším studiu.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit stupněm „výborně“.

V Jevišovce, 27. 8. 2021

Lenka Jakoubková Budilová